

การทำโครงการ และการประเมินผลวิชาช่างอุตสาหกรรม ในระดับมัธยมศึกษา

โดย รศ.บุญชุด เนติศักดิ์ สถาบันราชภัฏลำปาง

หลักการทำโครงการ

การสอนแบบให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาได้ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเหล่านั้นมีพื้นฐานการดำรงอยู่ในสังคมแห่งยุคคลื่นลูกที่สามได้อย่างมีคุณภาพ สำหรับวิชาช่างอุตสาหกรรมที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยม เช่น ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเขียนแบบ ช่างโลหะ ช่างปั้นดินเผา และช่างก่อสร้าง ช่างเหล่านี้เป็นพื้นฐานของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต นักเรียนควรจะได้รับการฝึกฝนให้สามารถคิดเป็นวางแผนเป็น ได้ลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหาตามที่เขาคิดและมองเห็น ซึ่งจะส่งผลให้พัฒนาการของเขาเติบโตก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการให้นักเรียนทำโครงการมีหลักดังนี้

1. การเริ่มต้นให้เริ่มจากปัญหา เริ่มจากสาเหตุ หรือแรงจูงใจที่จำเป็นต้องทำโครงการ
2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการดำเนินงานหรือวิธีการแก้ปัญหา
3. ตั้งชื่อโครงการให้เหมาะสม
4. บอกจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการทำโครงการอาจจะมี 1 ชื่อหรือหลายชื่อก็ได้
5. หาผู้ที่จะช่วยเหลือ ปรีกษาแนะนำได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการเกี่ยวกับเรื่องนั้นในชุมชนในท้องถิ่น
6. เขียนภาพสเก็ตชิ้นงานสำเร็จ แยกชิ้น หรือวางรูปแบบแปลนรายละเอียดของโครงการที่จะทำ
7. ทำรายการวัสดุและราคา
8. รายการเครื่องมือที่ต้องใช้
9. เขียนลำดับขั้นการทำงานและแสดงผังระยะเวลา
10. ประโยชน์และความรู้ที่จะได้รับจากการทำโครงการ
11. ชื่อเอกสารหรือสถานประกอบการในชุมชนที่เป็นแหล่งอ้างอิงในการคิดโครงการ
12. ปัญหาอุปสรรคและคำแนะนำพิเศษของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ชำนาญการ

อาจารย์ผู้สอนควรมีใบร่างโครงการไว้สำหรับแจกให้นักเรียนได้คิดและเขียน โดยกำหนดเวลาให้ช่วงหนึ่ง ความสำเร็จของโครงการจะเป็นไปได้หรือไม่นั้นให้พิจารณาจากรายละเอียดและความชัดเจนของการวางแผนทั้งหมด ถ้าวางแผนไว้ดีก็สามารถติดตามความก้าวหน้าของโครงการได้เป็นระยะ จนโครงการสำเร็จ

หลักการประเมินผลโครงการ

การประเมินโครงการสามารถประเมินได้ 2 แบบ ดังนี้

1. **ประเมินแบบใช้มาตรฐานความสำเร็จของงาน** วิธีนี้จะเน้นความสำเร็จของงานและการแก้ปัญหาเป็นหลัก เช่นทำงานเสร็จตามเวลา ได้ผลงานที่มีคุณภาพดี ใช้งานได้จริง สามารถแก้ปัญหาหรือเกิดการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ก็หมายถึงโครงการได้รับความสำเร็จ ข้อดีของวิธีนี้คือได้โครงการสำเร็จเป็นชิ้นงาน ส่วนข้อเสียก็คือบางขั้นตอนนักเรียนอาจทำไม่ถูกต้องหรือมีปัญหาไม่ได้รับการแนะนำอย่างทันท่วงที นักเรียนอาจจะทำงานไม่เสร็จตามเวลา

2. **ประเมินแบบแบ่งส่วนการให้คะแนน** วิธีนี้จะมุ่งความสนใจที่ความคิดและการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนตลอดระยะเวลาการทำโครงการ โดยแบ่งการให้คะแนนเป็นส่วนย่อยๆ เป็นระยะต่อเนื่องกัน ข้อดีของวิธีนี้คืออาจารย์ผู้สอนได้ติดตามดูแลความก้าวหน้าของนักเรียนใกล้ชิด ถ้ามีปัญหาจะแก้ไขได้ทัน ถึงแม้นักเรียนทำโครงการไม่เสร็จก็มีคะแนนตามสัดส่วน สามารถประเมินผลได้ ส่วนข้อเสียก็คือโครงการอาจจะไม่สำเร็จเป็นชิ้นงาน อาจแบ่งสัดส่วนการให้คะแนน ดังนี้

การวางแผน ดูจากการเขียนโครงการ	30 %
คุณภาพของงานและการบรรลุตามจุดมุ่งหมาย	30 %
การสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ดูตามตารางเวลา	15 %
นิสัยการทำงาน การใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือ ความสะอาด	15 %
เจตคติ ดูทุกครั้งต่อเรื่องที่นักเรียนเข้าปฏิบัติงาน	10 %

หมายเหตุ

- ควรประกาศคะแนนเก็บอย่างเปิดเผย เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนรู้สถานะภาพของตนเอง
- การตัดเกรด ให้เอาคะแนนทั้งหมดรวมกันแล้วคิดเกรด

สรุป หลักการสอนแบบโครงการคือ การให้นักเรียนใช้ความสามารถประยุกต์และบูรณาการความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือสร้างสรรงานเพื่อชีวิตจริงได้ โดยเน้นที่นักเรียนเป็นผู้คิดวางแผน และลงมือทำ มีอาจารย์หรือผู้ชำนาญการเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา

ใบร่างโครงการ

หมวดวิชาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียน/สถานศึกษา.....

ชื่อนักเรียน..... วิชา.....

ชื่อโครงการ.....

กำหนดวันเริ่มทำงาน..... กำหนดวันเสร็จงาน.....

รวมเวลาทำงาน..... คาบ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ชื่อผู้ชำนาญการในท้องถิ่น .....

1. ปัญหา / สาเหตุ / แรงจูงใจ ที่จำเป็นต้องทำโครงการนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. หลักการ / แนวคิด / ทฤษฎีหรือวิธีการแก้ปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. จุดมุ่งหมายในการทำโครงการ

- 3.1 .....
- 3.2.....
- 3.3 .....

4. ภาพสเก็ตซ์งาน วงจร หรือรายละเอียดแบบแปลนของงานที่จะทำ

5. รายการวัสดุและราคา

ลำดับที่	ชื่อชิ้นงาน	รายละเอียด	ขนาด	จำนวน	ราคา
1					
2					

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

6. เอกสาร หรือสถานประกอบการแหล่งที่อ้างอิงในการคิดโครงการงาน

.....

.....

.....

.....

7. เครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้

- 6.1.....
- 6.2.....
- 6.3.....
- 6.4.....
- 6.5.....

8. ลำดับขั้นการทำงาน และผังระยะเวลา

7.1.....	ระยะเวลา.....คาบ
7.2.....	ระยะเวลา.....คาบ
7.3.....	ระยะเวลา.....คาบ
7.4.....	ระยะเวลา.....คาบ
7.5.....	ระยะเวลา.....คาบ

9. ประโยชน์ และความรู้ที่จะได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....

10. คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาหรือผู้ชำนาญการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....